

Bátaszékiek legszebb karácsonyi ünnepe

Gyerekként, aratáskor ügyeletet tartottunk a Tűzoltószertárban a telefonnál, de felmehettünk a titokzatos magasságú templomtoronyba is, ahonnan akkor az egész világot beláttuk. Lenyűgöző látvány volt! Később, amikor továbbtanultunk és elkerültünk otthonról, láttunk más templomokat, tájakat is, de hát azért a bátaszéki templomnál számunkra szebb nem létezett. Akár vonattal, akár busszal, később autóval mentünk haza, már messziről látszott a templomtorony, és akkor az a furcsa, örömteli érzés fogott el minket, hogy na, hazaérkeztünk.

Annál nagyobb volt a riadalom – nem csupán az otthoniak, de az országban és a világban szerteszét szóródottan élő bátaszékiek körében –, amikor megtudtuk, hogy a tornyot le kell bontani! Az interneten forogtak a képek, az információk a csonka templomról, szerveztük az újabb és újabb adakozást, hogy a templom az elmúlt évtizedekben részleteiben, mostanra pedig teljesen megújulhasson. A nyolcvanas években a kitelepítettek és a német püspökségek adakozásából felújították a teljes tetőszerkezetet. Pár évvel később, ismét közadakozásból újjászülettek a freskók, a teljes templombelső, az aranyozás. Azt azonban sosem gondoltuk volna, hogy egyszer a torony is meginog. De ez is megtörtént, s a szentmiséket, a karácsonyt is az iskola aulájában vagy a Polgármesteri Hivatalban kellett megtartani, mígnem eljött az öröm ideje... Újra áll a templomtorony! Idén karácsonykor már újból a templomunkban ünnepelhetünk.

Mayer Éva

A háromhajós bátaszéki plébániatemplom 1899-1903 között neogótikus stílusban épült Nagyboldogasszony tiszteletére. Nyolcvanhárom méter magas tornyával hazánk egyik legmagasabb temploma. Harminc méter magas toronysisakjának statikai problémái már a kilencvenes években jelentkeztek, egy 2012. november végén készült szakértői vélemény pedig életveszélyesnek nyilvánította az építményt. Udvardy György megyés püspök ezért a megfelelő helyreállításig nem engedélyezte a templom használatát. További vizsgálatok megállapították, hogy a toronysisak több mint százéves faszervezete gombafertőzött, elkorhadt, és sajnos teljes egészében menthetetlen, ezért 2013 tavaszán lebontották. A torony szerkezetét azóta megerősítették, így az épület mára ismét használható. A veszély elhárítása ötvenmillió forintos beruházást igényelt.

A bontással egy időben a felújítás tervezése is megkezdődött. A szakszerű, gondos és összehangolt munka következtében – valamennyi érintett szakhatóság támogatásával – rövid időn belül elkészültek a tervek, és az építési engedély jogerőre emelkedett. A kivitelezés idén februárban kezdődött meg, és október végére be is fejeződött.

Az elkészült toronysisak teljes egészében új építmény, de a külalakját és méreteit tekintve a lebontott szerkezet tökéletes mása. November végére a torony homokkő épületdíszjeinek (párkányoknak, szobroknak) restaurálása is megtörtént, így a teljes rekonstrukció befejeződött. Az új torony felépítésének költsége százmillió forint volt.

Az összesen mintegy százötvenmillió forint értékű felújításhoz az Emberi Erőforrások Minisztériuma pályázat keretében harmincmillió forint támogatással járult hozzá. Közel húszmillió forint gyűlt össze a helyi és elszármazott bátaszéki lakosok, vállalkozások, cégek segítőkészségének és nagyvonalúságának köszönhetően. A fennmaradó összeget az egyházmegye biztosította.

A felújított templom átadására és megáldására október 26-án, vasárnap került sor hálaadó szentmise keretében, melyet Udvardy György pécsi megyés püspök mutatott be.

Kiemelkedő adakozók:

Bát-Grill Kft., Bátmetall Kft., Bátaszékiek Baráti Köre, Gemenc Volán Zrt., Gemenci Erdő- és Vadgazdaság, Uniqa Biztosító, Pedagógus Kórus, Takarékszövetkezet, Pécsi Építő és Tatarozó Zrt.

A bátaszéki római katolikus templom története

A középkori monostortemplom helyén álló, többször átépített épület a XIX. század közepére olyan rossz állapotba került, hogy 1842-ben a bátaszékiek az odalátogató püspököknek már egy új templom építésének tervét vetették fel. Az 1870-es évek elején a Bátaszéket felkereső Trefort Ágoston kultuszminiszter is támogatta az új templomra létrehozott alapot, ám az munkálatok tényleges előkészítése csak az 1890-es évek közepén kezdődhetett meg. A terveket Hofhauser Antal budapesti műépítész készítette. Az építkezés a templomtérén álló régi apátsági épületek lebontása után, 1899. július 4-én kezdődött meg. Az alapárkokat szegedi kubikusok ásták – a fontosabb helyeken 8-10 méter mély az épület alapja –, majd a falakat még abban az évben embermagasságúra húzták fel. 1900-ban került tető alá a templom. 1901. július 1-jére befejeződni látszott minden munkálat, ám statikai hibák miatt, tavasszal a süttői kőből készült oszlopok repedezni kezdtek, így a templom összeomlásától lehetett tartani. Lebontani ugyan nem kellett, de az oszlopokat kicserélték és újraboltozták a hatalmas teret. E munkálatokkal 1902 májusára készültek el. Az ünnepélyes alapkövetétel 1901. július 21-én, a templom felszentelése 1903. október 4-én volt.

A templom neogótikus stílusban épült, három hajóval, keresztházzal, tágas szentéllyel, északi oldalán kápolnával, a délin sekrestyével. Külső hosszúsága 62,28 m, szélessége 21,9 m, a kereszthajó hossza 31,9 m, a szentélyé 14,5 m. A főhajó magassága 15,8 m, a mellékhajóké 7,6 m. A torony 82,45 m magas, s 50 m magasságban, ahol a sisak kezdődik, 32 mázsás kövek vannak elhelyezve. Építéséhez 2,5 millió közönséges és félmillió darab Esterházy-féle falburkoló téglát használtak fel.

A templom stílszerű festését Blaskovits Bátori Mihály szabadkai festőművész műhelye végezte. A gazdag díszítésből a hiányzó bordák színgazdag plasztikai érzékeltetése érdemel figyelmet és a templom hat képsorozata, melyeket Krikler József festőművész készített. A szentélyben lévők: Krisztus levétele a keresztről, Asszonyok a feltámadt Krisztus sírjánál. A déli keresztház képei: Angyali üdvözet, Jézus születése. Az északi keresztház képei: Jézus Péterrel a tengeren, Jézus a gyermekek barátja. Blaskovits képei közül kiemelkedik a főhajó ablakai alatt elhelyezkedő apostol mellképsorozat, valamint a főbejárat timpanonjának az Atyaistent ábrázoló freskóképe. Az

oszlopfőket kerubok festett képei díszítik. A szépen faragott padok, székek, gyóntatószékek, térdeplők German Ferenc, pécsi műasztalos műhelyéből kerültek ki, s darabonként is az asztalosipar remekei.

Az oltárok, a szószék és az orgona homlokzata Levisch Róbert szombathelyi oltárépítő műhelyében készültek. Az egyes tárgyak tömör tölgyfából vannak, cirbolya faraggással és dús aranyozással díszítve. A főoltáron Szűz Mária relief szobra, két oldalán Szent István és Szent László szobrai állnak. A főoltár érdekessége még a rajta látható négy domborműű faragás. Az oltármenza előlapján Jézus születése és feltámadása látható, a tabernákulum két oldalán Vajk megkeresztelkedése és Szent István felajánlja a koronát Szűz Máriának. A főoltár fiatornyaiban az angyalok kilenc karát szimbolizáló angyalszobrok kaptak helyet.

A keresztházban egyik oldalon Páduai Szent Antal oltára áll, Szent Margit és Szent Erzsébet életnagyságú szobrával, a másik oldalon Szent Józsefé. A szószéken a négy evangélista szobra áll, csúcsán angyal.

A templom értékes üvegablakai Walter Gida üvegfestészetében készültek. A nyugati nagy rozetta az angyali karokat – közepén az orgonán játszó Cecíliát –, a szentély ablakai Szent Flóriánt, Bálintot, Fábiánt és Sebestyént ábrázolják. A középső három üvegablak csúcsán a szentháromság személyeinek képeit helyezték el. Az északi keresztház ablakain Szent Mór, Borromei Szent Károly és Szent Rókus, a déli oldalon Nepomuki Szent János, Szent Orbán és Xavéri Szent Ferenc látható. Xavéri Szent Ferenc alakján a templomot építő Holndonner Ferenc prépost-plébános arcvonásai ismerhetők fel.

Külön figyelmet érdemel a templom orgonája, melyet a pécsi Angster cég készített. 2200 síp alkotja, melyek közül a legnagyobbak 10 m magasak, míg a legkisebbek fél hüvelyk nagyságúak, összsúlya 100 mázsa. Homlokzatát Hofhauser tervei alapján Levisch Róbert készítette Szombathelyen. Csúcsát egy harsonát fújó angyal szobra díszíti.

A kórust tartó déli pillérfőn Szent Júdás Tádé apostol festett képe érdemel említést, melyet Czencz János festőművész készített. A templom teljes felújítása 1991-ben fejeződött be. A templom előcsarnokában régi korokból megmaradt kövek láthatók. Ezek közül kiemeljük azt a török korból származó rituális mosdómedencét, mely hosszú ideig a Mária-kápolna szenteltvíztartójául szolgált.

*Forrás: Bátaszék kisváros tájak és kultúrák találkozásában
Színes képösszeállításunk a felújított templomról a hátsó borítón látható.*